

Barta Csongor

SZTE, V. ÉVF. KÖZGAZDASÁGI PROGRAMOZÓ MATEMATIKUS

**Konzulens: Dr.-Ing. Ingrid Fischer
PD Dr.-Ing. Kókai Gabriella
Informatik 2 Programmiersysteme
Friedrich-Alexander Universität Erlangen Deutschland**

**FÜGGŐSÉGI NYELVTAN ALAPÚ PARSER ALKALMAZÁSA
MAGYAR NYELVRE**

A TDK dolgozat célja természetes nyelvi problémák megoldása. Bemutatja egy szintaktikai elemző (Parser) működését, amely magyar mondatok szintaktika elemzését végzi, szavainak nyelvtani jellegzetességei alapján.

A németországi Erlangenben, a Friedrich-Alexander Universität által fejlesztett Parsert kimerítően tesztelték angol és német nyelvre. Ezek indoeurópai nyelvek lévén nagyban különböznek a finnugor gyökerű magyar nyelvtől, mind szórendjükben, mind ragozásukban. Az elemző fejlesztésének újszerűsége a függőségi nyelvtan (Dependency Grammar) alkalmazása nem kötött szórendű nyelvre, a kötött szórendű angol és német nyelv mellett.

A szintaktikai elemzés egy szótár alapján történik, amelyben az egyes szavak sablonokhoz vannak hozzárendelve, és a kettő egyesítése adja az egyes szavak egyedi szótani elemzését. (Feature Fracture Unification) A mondattani elemzés a (Head Driven Phrase Structure Grammar) technika alapján történik, ahol a fej helyén az igei állítmány áll. Az állítmány által megnyitott slotokon keresztül épül fel a függőségi fa struktúrája.

Számos probléma közül a dolgozat két részproblémára koncentrált. A magyar nyelv, fél-szabad szórendje miatt, kiválóan alkalmas a szórendből származó nehézségek vizsgálatára. A másik fontos terület a nem-folytonos szerkezetek, aminek egyik legjellemzőbb előfordulása a magyarban az igekötő és ige közé ékelődő segédige. Ezek mellett az igeidők, a főnevek különböző esetekben történő ragozása, kérdőszavas és eldöntendő kérdések, és az állítmányhoz kapcsolódó határozók megvalósítása is bemutatásra kerül.

A célkitűzés a jövőre nézve, hogy a Parsert akár újságcikkből vagy irodalmi szövegekből kiragadott mondatokra is megfelelő eredményt nyújtson.